



Dagmar Hedvig Fog Bjerre

Engebækvej 10
7330 Brande

6. september 2024

Landzonetilladelse til etablering af en sø, Engebækvej 10, 7330 Brande

Ikast-Brande Kommune har behandlet din ansøgning om etablering af en sø på matr.nr. 5I, Sandfeld, Brande, beliggende Engebækvej 10, 7330 Brande, se kortudsnit.

Etablering af en sø i landzone kræver som udgangspunkt en landzonetilladelse, i henhold til *planloven*¹.

Ikast-Brande Kommune giver hermed landzonetilladelse til det ansøgte, i henhold til *planlovens* § 35, stk. 1.

Landzonetilladelsen må først udnyttes efter klagefristens udløb. En eventuel klage har opsættende virkning på udnyttelsen, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet, jævnfør *bekendtgørelse om udnyttelse af tilladelser*².

Landzonetilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden fem år efter, jævnfør *planlovens* § 56, stk. 2.

Landzonetilladelsen fritager generelt ikke for at indhente eventuelle dispensationer, tilladelser, godkendelser eller andet efter anden lovgivning – eksempelvis efter bestemmelserne i *museumsloven*³ om fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Bemærk – søens fremtidige status

Et naturligt plante- og dyreliv vil normalt indfinde sig i søen i løbet af et par år. Herefter vil søen automatisk være omfattet af § 3 i *naturbeskyttelsesloven*⁴. Ændringer i tilstanden (udvidelse, oprensning, opfyldning, ud-sætning af fisk, krebs, ænder m.v.) må da ikke ske uden dispensation fra

¹ Lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024 af lov om planlægning.

² Bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017 om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, indsendelse af klage til Planklagenævnet og opsættende virkning af klage for visse afgørelser truffet efter lov om planlægning og visse andre love (med senere ændringer).

³ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven (med senere ændringer).

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 af lov om naturbeskyttelse.

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599603390

Sagsbehandler:
Kristine Bollerup
E-mail:
krbol@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603372
Sagsnr.:
01.05.08-P21-30-24



Ikast-Brande Kommune. Der kan som udgangspunkt kun gives dispensation til tiltag, der forbedrer naturtilstanden og understøtter søen som naturtype.

Betingelser

Landzonetilladelsen betinges af, at følgende vilkår overholdes:

- Der skal holdes en afstand på mindst 3 meter til naboskel
- Der skal holdes en afstand på mindst 2 meter til områder beskyttet efter § 3 i *naturbeskyttelsesloven*.
- Opgravet materiale skal fjernes og udsprede på arealer, der ikke er beskyttet efter § 3 i *naturbeskyttelsesloven*, i et lag på højst 30 cm, eller benyttes til at lave insektvolde som beskrevet i projekttansøgningen.
- Tilkørslen til søen skal ske på en sådan måde, at der ikke laves varige spor i den §3 beskyttede natur.
- Museum Midtjylland kontaktes på telefon 96 26 19 00 inden arbejdet sættes i gang, og at gravearbejdet straks indstilles, hvis der under gravearbejdet stødes på jordfaste fortidsminder.

Projektet

Ansøger ønsker, at etablere en sø på maksimalt 1.400 m². Det opgravede materiale ønskes benyttet til at lave forhøjninger omkring søen til insekter og padder (markeret med gul på kortudsnittet). Den ene høj mod vest vil blive ca. 3 meter fra starten med vil sætte sig til ca. 2 meter i højden.



Kortudsnit: princip skitse af sø og volde.

Mens den lange sydlige vil få en start højde på ca. 2 meter. Men vil sætte sig til ca. 1 meter eller lavere og blive udformet i en digeform.



Søen etableres så den er optimal for padder, så det bliver med lavt skrånende brinker, uden fisk og uden til og afløb. Søen etableres uden for det §3 overdrevet på ejendommen. I et område der i dag er tilgroet med blandt andet større birk og pil og vurderes ikke at være omfattet af §3.



Kortudsnit: Arealer beskyttet efter §3 i Naturbeskyttelsesloven.

Begrundelse

Ikast-Brande Kommune begrundes sin afgørelse om landzonetilladelse med følgende vurderinger:

Nabobeboelser

Søen skal ligge ca. 300 meter nord for nærmeste nabobeboelse. Ikast-Brande Kommune vurderer, at søen ikke umiddelbart vil være synlig fra de nærmeste nabobeboelser, da den er delvist afskærmet af beplantning. Der holdes minimum 3 meters afstand til naboskel, for at hindre påvirkning af naboens dyrkningsmuligheder, samt mindske evt. negativ påvirkning af søen fra marken.

Kommunen skal skriftligt orientere naboer om det ansøgte, inden der kan gives landzonetilladelse, jævnfør *planlovens* § 35, stk. 4 og 5, med mindre det ansøgte efter kommunens skøn er af underordnet betydning for naboerne. Naboer er defineret som ejere og brugere af de ejendomme, der grænser op til (har fælles skel med) den ejendom, hvor der søges om landzonetilladelse til. Derudover gælder de almindelige partshøringsregler i henhold til *forvaltningsloven*⁵.

Ikast-Brande Kommune skønner på baggrund af det oplyste og ovenstående, at den ansøgte sø er af underordnet betydning for naboerne, samt at ikke andre end ansøger/ejer har partsstatus i sagen.

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 af *forvaltningsloven*.



Natur

Det nærmeste registrerede naturareal, som er beskyttet efter § 3 i *naturbeskyttelsesloven*⁶, er en hede, der ligger minimum 2 meter fra søer og volde. Søen vurderes ikke at påvirke det nærmest beliggende § 3-beskyttede naturareal. Den nærmeste beskyttede naturtype er en tør naturtype (tør hede og overdrev) og er derfor ikke følsom overfor ændret hydrologi. Naturtypen forventes derfor ikke at blive påvirket ved etableringen af søen.

Højen har en så begrænset højde, at den ikke vurderes at vil skygge overdrevet, højen erstatter i øvrigt væsentlig højere vegetation.

Det nærmeste Natura 2000-område (internationale naturbeskyttelsesområde) er habitatområdenummer H61 – Skjern Å – som ligger ca. 6 km vest for søen.

Habitatområdet har ingen hydrologisk eller økologisk sammenhæng med arealet, hvor projektet gennemføres. Samtidig er der relativ stor afstand fra søen til Natura 2000-området. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at projektet ikke i sig selv - eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området samt naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget væsentligt.

Af bilag IV til *EF-habitatdirektivet*⁷ fra 1992 fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der må derfor ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 km X 10 km – i hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I det kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV-arter: Damflagermus, Vandflagermus, Brun-Flagermus, Sydflagermus, Troldflagermus, Odder, Markfirben, Spidssnudet Frø og Grøn Kølleguldsmed. Der ud over er der indenfor ca. 3 km fra ejendommen fundet stor vandsalamander, samt løgfrø og ulv kan strejfe i området.

I kraft af søens relativt beskedne størrelse, samt placering på et areal som har været meget skygget og uden væsentlig vegetation i bunden eller med større træer, vurderer Ikast-Brande Kommune, at den ikke vil påvirke bilag IV-arter i området negativt, men derimod give nye yngle, raste og levesteder. Sammenfattende vurderer Ikast-Brande Kommune, at etableringen af søen samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer).



for de dyrearter, der er optaget i *EF-habitatdirektivets* bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i *EF-habitatdirektivets* bilag IV, litra b).

Bygge- og beskyttelseslinjer samt beskyttede sten- og jorddiger

Ejendommen ligger ikke indenfor nogen bygge- og beskyttelseslinjer. Der er heller ikke registreret beskyttede sten- og jorddiger⁸ på stedet.

Kommuneplanudpegninger

Det ansøgte ligger i et område, som er udpeget som et særligt værdifuldt landbrugsområde i kommuneplanen (2021 – 2033).

De udpegede områder skal, som hovedregel, anvendes til jordbrugsformål. Udlæg af særlig værdifulde landbrugsområder til anden anvendelse end dyrknings- eller naturformål skal begrænses til et minimum, jævnfør kommuneplanens retningslinjer for særlige værdifulde landbrugsområder.

Stedet, hvor det søen etableres, har ikke været i landbrugsmæssig omdrift, men natur. Ikast-Brande Kommune vurderer, at søen ikke vil have en væsentlig anderledes indvirkning på udpegningen af særlig værdifuldt landbrugsområde end før søen bliver etableret.

Stedet, hvor søen etableres, ligger uden for lokalplaner, fredskov, diverse fredninger, gas- og el-transmissionsnet, samt uden for områder, der i Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er omfattet af kommuneplanrammer og/eller udpeget som bevaringsværdige landskaber, større sammenhængende landskaber, kirkeomgivelser, værdifulde kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, geologiske bevaringsværdier, råstofinteresse- og graveområder og fremtidig natur.

Samlet vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet, at det ønskede projekt ikke vil påvirke naboer, landskab eller natur negativt, da der er tale om en mindre sø med høj og dige, som vil være med til at forsøge biodiversiteten i området.

Offentliggørelse

Afgørelsen om landzonetilladelse er truffet fredag den 6. september 2024 og bliver offentliggjort på kommunens hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggørelser-og-hoeringer>, fredag den 6. september 2024.

Klagevejledning

⁸ Et sten- eller jorddige, som er beskyttet jævnfør § 19a i *museumsloven* (Lovbekendtgørelse nr. 473 af 8. april 2014 af lov om museumslov (med senere ændringer)).



Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Planklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen – det vil sige klagen skal indgives **senest fredag den 4. oktober 2024**.

Følgende kan klage:

Ansøger, erhvervsministeren og enhver med retlig interesse i sagens udfald, herunder en nationalparkfond oprettet efter *lov om nationalparker*⁹. Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, er også klageberettigede, hvis foreningen eller organisationen har vedtægter eller love, som dokumenterer dens formål, og hvis den repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan de se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

En klage har opsættende virkning på tilladelsen, med mindre Planklagenævnet bestemmer andet (i særlige tilfælde). Tilladelsen må således ikke udnyttes før klagefristens udløb.

Ifølge § 62 i *planloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Kristine Bollerup
Landbrug og Landzone

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 120 af 26. januar 2017 af lov om nationalparker.



Vedlagt:

Gode råd til etablering af en ny sø

Kopi sendt til:

Rådgiver: Per Klit

Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus – e-mail: miljoudvalg@kano-kajak.dk

Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF Ikast-Brande – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Energinet.dk – e-mail: ledningsinfo@energinet.dk

Friluftsrådet, lokalt – e-mail: ikast-brande@friluftsradet.dk

Friluftsrådet, landsdækkende – e-mail: lokalraad@friluftsradet.dk

Administrationen for Museum Midtjylland – e-mail: vjp@museummidtjylland.dk



Gode råd til etablering af en ny sø

- Etablere søen med jævn og fladt skrånende bund og bredder, så hældningen på brinkerne ikke falder med mere end 1:3-1:8. Det giver en stor bredzone, der giver levested til flere planter og dyr.
- Undgå at fodre i eller ved søen. Fodret vil tilføre næringsstoffer til søen og føre til algeopvækst
- Etabler en 10 meter randzone omkring søen, hvor der ikke gødes, sprøjtes, dyrkes eller anden jordbearbejdning. Dette beskytter søen mod tilførsel af næringsstoffer, som kan ødelægge vandkvaliteten.
- Tag høslæt på arealet omkring søen de første år. Hvis søen er anlagt på tidligere næringsrigt omdrift jord, kan det betale sig at slå græsset og fjerne det afslåede materiale de første år. Dette udpiner jorden, og giver en mere varieret plantesammensætning omkring søen og derved øges biodiversiteten omkring søen.
- Plant ikke træer og buske nærmere end 15 meter fra søens kant, da bladnedfald i søen kan skade vandkvaliteten, når bladene skal nedbrydes, samtidig med at de tilfører vandet næring.
- Lav ikke øer i søen, da det vil fremme tilgroningen af søen.
- Udsæt ikke fugle, fisk eller krebs, da disse vil påvirke det naturligt dyreliv. Når søen bliver omfattet af § 3 i *naturbeskyttelsesloven*, må der ikke udsættes fugle, fisk eller krebs, da dette vil være i strid på § 3 i *naturbeskyttelsesloven*. Udsætningen kan desuden kræve tilladelse efter anden lovgivning.

Bemærk i øvrigt:

- At eventuelle drænrør, som dræner naboens areal, ikke må beskadiges. Ændring af dræneløb kræver en tilladelse efter *vandløbsloven*¹⁰.
- At hvis det opgravede materiale udspreddes på en anden matrikel, skal dette anmeldes til kommunen¹¹.
- Der må ikke laves til- og afløb fra søen til vandløb. Dette vil kræve en tilladelse efter *vandløbsloven*. Tilløb til søen kan desuden skade søen, både ved tilførsel af både organisk og uorganisk materiale, som lægger sig på bunden, samt næringsstoffer. Dette vil forringe vandkvaliteten.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb (med senere ændringer).

¹¹ <http://www.ikast-brande.dk/selvbetjening/selvbetjeningsloesninger/jordflytning-anmeldelse>